

शायाम्ने द्वितीनां मुनुष्याणां वर्षिष्ठाय श्रेष्ठाय वृद्धतमाय प्रियस्थिरेत्यादिना [पा० ६.४.१५७.] वृद्धस्य वर्षादेश इष्टानि । क्षियन्ति निवसन्ति भूमाविति क्षितयो नराः कर्तरि क्तिन् । सर्वपूज्यायेत्यर्थः । तथा ऊर्जी जलस्य नप्ते पौत्राय अश्वो वनस्पतयो ज्ञायन्ते तेभ्योऽग्निरित्यपां पौत्रोऽग्निः । तथा सहस्वते बलवते सहो बलमस्यास्तीति ॥ २१ ॥

स॒ढ-समि॒धुवसे॒ वृष॒न्नग्रे॒ विश्वा॒न्यर्य॒ आ ।

इ॒डस्प॒दे॒ समि॒धसे॒ स नो॒ वसू॒न्याभ॒र ॥ ३० ॥

हे वृषन् वर्षितः सेक्तः हे अग्रे अर्यः स्वामी त्वं विश्वानि सर्वाणि फलानि आ समन्तात्संयुवसे संयौषि यजमानेन संगमयसि यौतेर्विकरणपदव्यत्ययः अर्यः स्वामिवैश्ययोरिति [पा० ३.१.१०३.] निपातः । इडः इडायाः गोः पृथिव्या वा पदे स्थाने उत्तरवेद्यां समिधसे कर्मार्थं दीप्यसे स ईदृशस्त्वं नोऽस्मभ्यं वसूनि धनानि आभर आहुर देहीत्यर्थः कर्तेर्भकारः ॥ ३० ॥

त्वां चि॒त्रश्र॒वस्तम॒ हव॑न्ते वि॒न्नु ज॒तवः॑ ।

शी॒चिष्के॑शं पुरु॒प्रिया॒ग्ने ह॒व्याय॒ वोढ॑वे ॥ ३१ ॥

चित्रं नानाविधं श्रवो धनं कीर्तिर्वा यस्य स चित्रश्रवाः अतिशयेन चित्रश्रवाश्चित्रश्रवस्तमस्तत्सम्बुद्धिः । हे पुरुप्रिय पुत्राणां बहूनां यजमानानां प्रियः यद्वा पुरवः प्रिया यस्य पुरु बहु हविः प्रियं यस्येति वा हे पुरुप्रिय हे अग्रे विन्नु प्रजासु ऋत्विग्यजमानाः त्वां हवन्ते आह्वयन्ति ह्वेज् आह्वाने ह्वः सम्प्रसारणमिति [पा० ६.१.३२.] शपि सम्प्रसारणं गुणश्च । किं कर्तुम् हव्याय वोढवे विभक्तिव्यत्ययः हव्यं वोढुं प्राप्तुम् तुमर्थे सेसेनिति [पा० ३.४.१.] तुमर्थे तवेप्रत्ययः ॥ ३१ ॥

ए॒ना वो॒ऽअग्निं॒ नम॑सो॒र्जी न॑पा॒तमा॑हु॒वे ।

प्रि॒यं चेति॑ष्ठम॒रुति॑ः स्व॒ध्वरं॒ विश्व॑स्य दू॒तम॒मृत॑म् ॥ ३२ ॥

विश्व॑स्य दू॒तम॒मृत॑म् विश्व॑स्य दू॒तम॒मृत॑म् ।

स यो॒जते॑ऽअरु॒षा विश्व॑भोज॒सा स॒ इन्द्र॑व॒त्स्वाहु॑तः ॥ ३३ ॥